

Date: Friday, February 19, 2021 10:41 AM
From: Michal Kozubek <kozubek@fi.muni.cz>
To: Kateřina Kvítková <kvitkova@rect.muni.cz>
Subject: Dotaz - poplatky za studium v cizím jazyce

Vážená paní doktorko,

za týden proběhne schůze AS FI, kde má senát projednat návrh vedení FI na snížení výše poplatku za studium v cizím jazyce pro doktorské studium na polovinu, viz

https://is.muni.cz/do/fi/as/jednani_2021/podklady_pro_zasedani_2021-02-26/

Rád bych před schůzí senátu získal názor Právního odboru RMU na tuto problematiku, resp. 2 problematiky:

1) V jakém rozmezí lze stanovit tento poplatek? Když jsem před 9 lety v pozici děkana chtěl zrušit (=stanovit nulový) tento poplatek v rámci boje proti diskriminaci zahraničních uchazečů o PhD studium, tak mi bylo řečeno, že nulový být nemůže, protože musí reflektovat skutečnou ekonomickou náročnost studia, koneckonců v Čl.13 Přílohy 2 Statutu MU je obdobná pasáž doposud, tedy že daný poplatek se má stanovit "s přihlédnutím zejména k ekonomické náročnosti studia, nákladům na zajištění kvality studia a aktuální situaci v obdobné oblasti vzdělávání".

Tenkrát mi bylo doporučeno, že by poplatek (školné) měl zůstat zhruba na úrovni ročního normativu v příslušném studiu. Překvapuje mne proto, že nyní najednou lze stanovovat poplatek na úrovni zhruba poloviny normativu. Kam až tedy lze poplatek snižovat? Lze i na čtvrtinu? Na nulu?

2) Jak je to s definicí samoplátce a možností získání dotace na stipendium MŠMT pro doktorandy studující v cizím jazyce? Od jaké úrovně poplatku lze nárokovat dotaci?

Prosím taky o celkový závěr, jak se Právní odbor RMU dívá na postup v této záležitosti zvolený na MFF UK, PrF UK a PrF MU.

Předem děkuji,
Michal Kozubek
předseda AS FI

Date: Tue, 23 Feb 2021 16:17:05 +0000

From: Veronika Smítková smitkova@rect.muni.cz

To: Michal Kozubek kozubek@fi.muni.cz

Cc: Kateřina Kvítková kvitkova@rect.muni.cz, Markéta Burešová buresova@rect.muni.cz

Subject: Re: Dotaz - poplatky za studium v cizím jazyce

Vážený pane profesore,

z pověření paní vedoucí dr. Kvítkové si dovoluji reagovat na Váš dotaz.

Uvedenou problematiku jsem konzultovala s kolegyní Markétou Burešovou (VaV RMU), která má na starosti PhD studium a poskytla mi některé podklady. Tato problematika byla odborem výzkumu RMU nedávno (21.1.2021) řešena na úrovni proděkanů pro studium a předtím konzultována s panem dr. Šmídem a panem prorektorem Polčákem.

Obecně si dovoluji shrnout, že podle ZVŠ má VŠ stanovit poplatek za studium v cizím jazyce a my potřebujeme zjistit, jaké to má další důsledky. Pro doktorandy fakulty stanovují poplatek většinou nerady, protože to omezuje jejich konkurenceschopnost (např. LF MU má poplatek 0,-, protože LF UK a LF ve Vídni mají také nulu). **Výši tohoto poplatku za studium v cizím jazyce (na rozdíl od výše poplatku za delší studium) zákon nijak přesně nespecifikuje**, ani jeho předchozí verze (dle novel) se v tomto ustanovení neliší. Bližší podmínky stanoví jen Statut MU, který říká, co by se mělo zohlednit (*"s přihlédnutím zejména k ekonomické náročnosti studia, nákladům na zajištění kvality studia a aktuální situaci v obdobné oblasti vzdělávání"*). Dříve byl výklad takový, že výše poplatku musí být min. ve výši normativu, který dostáváme na studenta (cca 50tis. Kč), takový student je pak označován za "samoplátce". Nyní někteří z formulace obsažené v Pravidlech financování VŠ (aktuální verze [zde](#), konkrétně čl. 10/8 pozn. 5 pod čarou: *"Nezapočítávají se ..., studia plně hrazená studentem z vlastních prostředků v případě studia studijních programů vyučovaných v cizím jazyce (tzv. samoplátce), ..."*) dovozují, že student programu v cizím jazyce nemusí být vždy nutně samoplátcem. A pokud není samoplátcem, pak na něj lze čerpat peníze od MŠMT, resp. vyplácet mu doktorské stipendium podle čl. 6 Stipř MU.

Na MU se výše poplatku pohybuje různě, někteří mají méně než normativ, příp. nula, ale nevykazují studenty tak, aby na ně čerpali dotace. Průkopníkem je nyní PrF, která stanovila poplatek nižší, než normativ, a bude na studenty čerpat dotace. Prod. Šilhán k tomu vydal interní rozhodnutí, na jehož základě byla nastaveno vykazování do matriky.

Lze tedy shrnout, že určení výše poplatku za studium v cizím jazyce není konkrétně stanoveno právním předpisem (ZVŠ) a při jeho stanovování se vychází ze Statutu MU a z metodických dokumentů MŠMT. Dříve byl výklad takový, že zdarma lze studovat jen česky a cizojazyčné studium vyžaduje samoplátce. Teď se zdá být výklad volnější a zřejmě umožňuje čerpání dotace i na cizojazyčné studenty. Toto volnější pojetí se ostatně odráží i v posledním návrhu novely ZVŠ ([sněmovní tisk č. 1183](#)) a jeho důvodové zprávě, která přímo předpokládá, že poplatky za studium v cizím jazyce jsou již nyní stanovovány jen formálně či v minimální výši a že zrušení povinnosti je stanovit (jak navrhuje novela), se nijak nedotkne státního rozpočtu (nepočítají tedy s nárůstem počtu financovaných studentů oproti současnosti) (*viz krátký přehled v příloze*).

Konkrétně k Vaším otázkám:

1) V jakém rozmezí lze stanovit tento poplatek? Když jsem před 9 lety v pozici děkana chtěl zrušit (=stanovit nulový) tento poplatek v rámci boje proti diskriminaci zahraničních uchazečů o PhD studium, tak mi bylo řečeno, že nulový být nemůže, protože musí reflektovat skutečnou ekonomickou náročnost studia, koneckonců v Čl.13 Přílohy 2 Statutu MU je obdobná pasáž doposud, tedy že daný poplatek se má stanovit "s přihlédnutím zejména k ekonomické náročnosti studia, nákladům na zajištění kvality studia a aktuální situaci v obdobné oblasti vzdělávání". Tenkrát mi bylo doporučeno, že by poplatek (školné) měl zůstat zhruba na úrovni ročního normativu v příslušném studiu. Překvapuje mne proto, že nyní najednou lze stanovovat poplatek na úrovni zhruba poloviny normativu. Kam až tedy lze poplatek snižovat? Lze i na čtvrtinu? Na nulu? [Zákonem není minimální výše poplatku určena. Z textu pravidel financování VŠ a z textu důvodové zprávy k novele ZVŠ lze dovodit, že MŠMT toleruje praxi stanovování i symbolického poplatku a v takových případech jej dokonce považuje za zbytečnou administrativní zátěž. Některé fakulty naše i např. UK stanovují poplatek i 0,- Kč.](#)

2) Jak je to s definicí samoplátce a možností získání dotace na stipendium MŠMT pro doktorandy studující v cizím jazyce? Od jaké úrovně poplatku lze nárokovat dotaci?

[Podle Pravidel financování VŠ je samoplátcem ten, jehož studia jsou plně hrazená studentem z jeho vlastních prostředků, resp. výše poplatku za studium v cizím jazyce je minimálně ve výši normativu. Teoreticky lze tedy žádat vždy, když je poplatek nižší než normativ. Podle vyjádření dr. Šmída matrika zná jen samoplátce nebo rozpočtové studenty, nelze tedy např. zohlednit výši poplatku a žádat z dotace jen "doplatek" do výše normativu.](#)

Prosím taky o celkový závěr, jak se Právní odbor RMU dívá na postup v této záležitosti zvolený na MFF UK, PrF UK a PrF MU.

[Zde si netroufnu udělat jakýkoliv závěr. Ten by měl být učiněn na základě širší konzultace s kolegy, kteří se věnují problematice financování VŠ.](#)

[Zároveň přidávám informaci od kolegyně Burešové, že příští týden má proběhnout setkání se zástupci MŠMT \(Dr. Doleček, Mgr. Gondková\) právě ohledně financování VŠ. Třeba pak budeme mít konkrétnější informace.](#)

S přáním příjemného odpoledne
Veronika Smítková

--

Mgr. Veronika Smítková

právníčka

Masarykova univerzita

Právní odbor

A: Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno

T: +420 549 49 77 47 | M: +420 604 610 630

E: smitkova@rect.muni.cz | W: www.muni.cz

PŘÍLOHA

novela ZVŠ, sněmovní tisk č. 1083

<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=1083&CT1=0>

(4) Uskutečňuje-li veřejná vysoká škola studijní program v cizím jazyce, stanoví může stanovit poplatek za studium v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu a může stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením; na stanovení výše poplatků spojených se studiem se nevztahují odstavce 1 až 3.

z důvodové zprávy:

NULOVÁ VARIANTA:

Ponechání povinnosti zavést poplatek za cizojazyčné studium může vést k formálnímu plnění zákonných požadavků stanovením poplatku v marginální výši nebo naopak úhradou poplatku a jeho následné „navracení“ prostřednictvím stipendií. Náklady mohou vznikat samotným studentům, kterým vysoká škola stanovuje poplatek za cizojazyčné studium, byť by jej sama ze své vůle po studentech nepožadovala. Pokud pak vysoká škola stanoví poplatek v minimální výši, protože ze zákona musí, administrativně ji to zatěžuje více, než kolik od studentů vybere.

VARIANTA 1:

Vysoké školy mohou dle této varianty poskytovat své cizojazyčné studijní programy bezplatně. Bezplatné studium není proti ústavnímu pořádku a s ohledem na požadavky vysokých škol by možnost volby stanovení poplatku znamenala optimalizaci současného stavu, která by byla ve prospěch studentů, a která by usnadnila internacionalizaci vysokého školství. Zrušením povinnosti vybírat poplatek se sníží administrativní zatížení při správě těchto poplatků v případě, že jsou vyměřovány poplatky pouze v symbolické výši

Úprava poplatků se nedotýká státního rozpočtu, pouze rozpočtu vysokých škol, které mají pravomoc upravit vyměrování poplatků za cizojazyčné studium nebo ponechat jejich stávající výši. U odst. 3 se jedná o vyjasnění právního textu, aby nedocházelo k odlišným podmínkám na jednotlivých vysokých školách; lze předpokládat, že v souladu s již dříve vydanými stanovisky MŠMT stanovily VŠ poplatky v souladu s těmito změnami a nelze tak odhadnout dopad na rozpočet VŠ.

Zákon č. 111/1998 Sb.

Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

Poplatky spojené se studiem

§ 58

(1) Veřejná vysoká škola může stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením, který činí nejvýše 20 % základu.

(2) Základem pro stanovení poplatků spojených se studiem je 5 % z průměrné částky připadající na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů poskytnutých ministerstvem ze státního rozpočtu veřejným vysokým školám v kalendářním roce. Základ vyhlásí ministerstvo do konce ledna kalendářního roku; základ platí pro akademický rok započatý v tomto kalendářním roce. Pro výpočet základu slouží údaje za uplynulý kalendářní rok.

(3) Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

(4) Uskutečňuje-li veřejná vysoká škola studijní program v cizím jazyce, stanoví poplatek za studium v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu a může stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením; na stanovení výše poplatků spojených se studiem se nevztahují odstavce 1 až 3.

(5) Výši poplatků spojených se studiem pro následující akademický rok veřejná vysoká škola stanoví a zveřejní ve veřejné části svých internetových stránek nejpozději poslední den lhůty stanovené pro podávání přihlášek ke studiu; pokud vysoká škola stanoví a zveřejní výši poplatků pro následující akademický rok později, nelze od uchazečů přijatých ke studiu počínajícím následujícím akademickým rokem vybírat za studium v následujícím akademickém roce poplatky za studium ve vyšší výši, než která platila pro akademický rok, ve kterém byla přihláška podána. Pravidla pro stanovení výše, formu placení a splatnost poplatků určí statut veřejné vysoké školy.

(6) Poplatky za studium s výjimkou odstavce 4 jsou příjmem stipendijního fondu veřejné vysoké školy.

(7) Rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle odstavce 3 se vydává alespoň 90 dnů před splatností poplatku. Rektor může v rámci rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.

(8) Na poplatky spojené se studiem stanovené podle odstavců 1 až 4 se nevztahují obecné předpisy o poplatcích.

§ 59

Poplatky spojené se studiem na soukromých vysokých školách stanoví soukromá vysoká škola ve svém vnitřním předpisu.

Statut MU, Příloha 2

Část čtvrtá

Poplatek za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce

Článek 12

Student studující ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce je povinen platit poplatek podle § 58 odst. 4 zákona.

Článek 13

Stanovení výše poplatku za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce

Výši poplatku za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce podle čl. 12 pro konkrétní fakultu MU určí děkan fakulty opatřením s přihlédnutím zejména k ekonomické náročnosti studia, nákladům na zajištění kvality studia a aktuální situaci v obdobné oblasti vzdělávání, a to nejpozději do 15. února předchozího akademického roku.

Opatření děkana PrF MU 3/2021

Článek 2

Stanovení výše poplatků za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce

(1) Na základě ustanovení § 58 odst. 5 zákona o vysokých školách a čl. 13 Přílohy č. 2 Statutu MU stanovují pro akademický rok 2021/2022 poplatky za studium v doktorských studijních programech uskutečňovaných v cizím jazyce podle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a čl. 12 Přílohy č. 2 Statutu MU ve výši: Finanční právo a finanční vědy 60 000 Kč, Comparative Constitutional Law 500 Eur Comparative Corporate, Foundation and Trust Law 500 Eur Intellectual Property Law 1000 Eur Legal Theory and Public Affairs 500 Eur

Opatření děkana FI 1/2021

Článek 2 Stanovení výše poplatků za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce

(1) Na základě ustanovení § 58 odst. 5 zákona o vysokých školách a čl. 13 Přílohy č. 2 Statutu MU stanovují pro akademický rok 2021/2022 výši poplatků za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce podle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a čl. 12 Přílohy č. 2 Statutu MU: Bakalářský a nenavazující magisterský studijní program Navazující magisterský studijní program - -- 3 000 EUR Doktorský studijní program 2 000 EUR

Opatření děkana PŘF 7/2021

2) Výše poplatku za studium v cizím jazyce podle § 58 odst. 4 Zákona o vysokých školách činí 3000 EUR za každý započatý akademický rok pro každý studijní obor Fakulty, ve kterém je studium v cizím jazyce uskutečňováno.

Opatření děkana LF 1/2020

Výše poplatku za studium v cizím jazyce podle § 58 odst. 4 Zákona o vysokých školách je 0,- Kč

Opatření Ekonomicko-správní fakulty MU č. 1/2021

Doktorský studijní program v anglickém jazyce 0,-EUR

Doktorský studijní program v německém jazyce 0,-EUR

Opatření děkana Fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity č. 2/2021

Stanovení výše poplatků za studium ve studijním programu uskutečňovaném v cizím jazyce

Doktorský studijní program 1000,- EUR